

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERECI

FAKULTA TEXTILNÍ

Katedra: TECHNOLOGIE A ŘÍZENÍ KONFEKČNÍ VÝROBY – PROSTĚJOV

Obor: TECHNOLOGIE A ŘÍZENÍ ODĚVNÍ VÝROBY- 3107R004

Kód BP: 371/07

Název bakalářské práce:

ANALÝZA OBOUSTRANNÝCH ODĚVŮ

Autor:

podpis autora:.....

Pavlína Chytilová

Loučany 806

783 44

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marta Smékalová

Konzultant: Ing. Marta Smékalová

Počet stran: 47

Počet obrázků a řezů: 28

Počet příloh: 7

V Prostějově dne 24.4.2007

Bakalářská práce

Název práce: Analýza oboustranných oděvů

Name of thesis : Analysis of reversible clothes

Jméno a příjmení autora: Pavlína Chytilová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marta Smékalová

Akademický rok odevzdání bakalářské práce : 2006/2007

ANOTACE

Předmětem práce je analýza technologického řešení oboustranných oděvů.

V úvodní části je provedena studie oboustranného oděvu včetně se zvolením vhodných materiálů.

Dále analýzou technologického řešení těchto oboustranných oděvů, jak nepodšitých tak podšitých vrchovým materiálem.

V závěru práce je vyhodnocení rozdílů technologického zpracování klasického a oboustranného oděvu.

ANNOTATION

The aim of this work is to analyse the technological design of reversible clothes.

There is carried out a study of reversible clothes in the introductory part including the selection of appropriate materials.

Followed by the analysis of technological design of the reversible clothes both lined and unlined ones by the top material.

At the end of this work there are evaluated the differences between the technological design of classical and reversible clothes.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. Martě Smékalové, za poskytnuté informace a konzultace. Dále bych poděkovala všem, kteří mi poskytli cenné informace, rady a podkladové materiály pro zpracování bakalářské práce.

PROHLÁŠENÍ

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně s konzultacemi vedoucího bakalářské práce a s použitím uvedené literatury.

S o u h l a s í m s umístěním bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL. Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb., o právu autorském zejména §60 (školní dílo)

Souhlasím, aby závěrečná bakalářská práce byla dle směrnic uveřejněných v Pokynech a informacích TUL, zapůjčena nebo prodána za účelem využití jejího obsahu..

Jsem si vědom toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše)

Beru na vědomí, že si svou bakalářskou práci mohu vyzvednout v Univerzitní knihovně TUL po uplynutí pěti let po obhajobě.

V Prostějově dne 24.4.2007

Pavλίna Chytilová
Loučany 806
Náměšť na Hané 783 44

OBSAH

1.	Úvod	8
2.	Vývoj oděvů	9
2.1	Vznik oděvu	9
2.1.1	Pravěk	9
2.1.2	Starověk	9
2.1.3	Středověk	10
2.1.4	Novověk	10
2.2	Historie oboustranného oděvu	10
3.	Pojem oboustranný oděv	12
3.1	Účel oboustranného oděvu	12
4.	Oděvní materiály	13
4.1	Materiál oboustranného oděvu	14
4.2	Materiál na podšitý oboustranný oděv vrchovou textilií	15
4.3	Materiál na nepodšitý oboustranný oděv	16
4.4	Drobná příprava pro oboustranné oděvy	16
4.4.1	Textilní příprava pro oboustranný oděv	16
4.4.2	Technická příprava pro oboustranný oděv	17
5.	Podmínky oboustranných oděvů	18
5.1	Dámská oboustranná bunda podšitá adekvátním vrchovým materiálem	18
5.2	Dámský oboustranný kabát nepodšitý	21
6.	Technologické a konstrukční požadavky	23
6.1	Konstrukční změny u oboustranného oděvu podšitého vrchovým materiálem	23
6.2	Švy oboustranných oděvů	24
6.2.1	Hřbetové švy	25
6.2.2	Přeplátované švy	25
6.2.3	Lemovací švy	26

7.	Analýza oboustranného oděvu	27
7.1	Oboustranný oděv podšitý jiným vrchovým materiálem – dámská bunda	27
7.1.1	Návrh oboustranného oděvu podšitého jiným vrchovým materiálem	27
7.1.2	Technický nákres, popis	28
7.1.3	Technický nákres dámské oboustranné bundy s naznačením řezů	30
7.1.4	Řezy	30
7.1.5	Technologické zpracování	32
7.2	Oboustranný oděv nepodšitý	33
7.2.1	Návrh oboustranného oděvu nepodšitého	33
7.2.2	Technický nákres, popis	34
7.2.3	Technický nákres dámského oboustranného kabátku s naznačením řezů	36
7.2.4	Řezy	37
7.2.5	Technologické zpracování	39
8.	Vyhodnocení rozdílu technologického zpracování klasického a oboustranného oděvu	41
8.1	Podšité oděvy	42
8.2	Nepodšité oděvy	43
9.	Závěr	45
10.	Seznam použité literatury	46
11.	Seznam příloh	47

1.Úvod

Historie módy je jen o krůček starší než historie oděvu. Člověk si brzy uvědomil, že svůj oděv může zdobit a neslouží mu jen jako ochrana před chladem a deštěm. Někdy v tomto období vzniká móda. Oděv, který se líbí a je přijat okruhem lidí. Časem se začínají vyvíjet řemesla a postupně vzniká textilní a oděvní průmysl, který se zabývá vývojem materiálů, technologií a udává tón módních oděvů a materiálů. Stříhy a módní siluety se vrací v menších obměnách. Hlavně druh textilií je odlišný.

Bakalářská práce se zabývá problematikou oboustranných oděvů.

Z hlediska historického se nedá říct, že by existovala éra oboustranných oděvů. A však v 90tých letech se do popředí dostává materiál zvaný DUBL a s ním i vycházkové pláště. Popularita oboustranných oděvů se nijak zvlášť nerozšiřuje, a proto stále zůstávají něčím novým, originálním. Mezi nejrozšířenější oboustranný oděv dnešní doby patří vesty a bundy. Oboustranné oděvy jsou také šaty, sukně, kabáty, kalhoty. Samozřejmě součástí oděvu jsou oděvní doplňky a i ty mohou být oboustranné např. tašky, klobouky, rukavice, ponožky, šály, šátky, čepice.

Úspěšná výroba oboustranného oděvu je závislá především na vhodně zvoleném materiálu a správné technologii. Cílem bakalářské práce je zaměřit se na technologické zpracování oboustranných výrobků. Správně zvolit materiál, tak aby byl v souladu s funkcí oděvu. Následné porovnání zpracovatelnosti klasického a oboustranného oděvu.

Technologické zpracování záleží jak na materiálu (pletenina, kůže, tkanina) tak na druhu oděvu. Oděv musí splňovat i další kritéria, aby byl nositel s výrobkem spokojený a koupil si ho. Módnost a účelnost oděvu jsou hlavní předpoklady k spokojenosti zákazníka. Oboustranný oděv může být nepodšitý nebo podšitý jiným vrchovým materiálem. Práce řeší především vypracování oboustranných oděvů po technologické stránce, aby splňovaly požadavky jako je funkčnost, pohodlnost a estetičnost výrobku.

2. Vývoj oděvů

2.1 Vznik oděvu

Oděv, jako prostředek pro ochranu a zahalování těla, je znám již několik tisíc let. V jeho historickém vývoji mu byly brzy dosazeny i zcela jiné hodnoty (reprezentační, estetické, symbolické, erotické, rituální). Oděv byl především výrazným symbolem společenského postavení a tento atribut si podržel až do počátku 20. století. Určitým typem oděvu bylo možné vyjádřit i konkrétní politické sympatie nebo naopak protest proti společenským pravidlům. S postupem času přibývaly i formy a druhy oděvu, které jsou známy z historických dokladů. Oděvem se odlišovaly také různé profese, zcela specifickým úborem byla od 18. století i vojenská uniforma.

S vývojem oděvu vznikaly i jiné prvky odlišení: ozdoby, amulety, úprava tváře, těla, hlavy.

Způsob odívání ukazuje kulturní a technickou vyspělost lidstva v určitých dobách a v různých krajích.

2.1.1 Pravěk

Pravěké obyvatelstvo používalo oděv především k ochraně. Kůže jako tehdejší materiál chránila před chladem, deštěm, větrem či sněhem. Mezi další používané materiály patřily rostliny, kameny, srst, vnitřnosti a kosti zvířat. Dbalo se spíše na praktickou funkci oděvu než na estetickou. Postupem času se i pravěcí lidé začínají zdobit různými amulety a své prosté oděvy zdokonalují. Z období pravěku až do dnešní doby přetrvává jako oděvní materiál kůže, kožešiny.

2.1.2 Starověk

Lidé starověku se stávají vyspělými národy (Starověké Řecko, Řím, Mezopotámie, Starověký Egypt). Oděv získává formu, účel použití. Existuje oděv domácí, pracovní, sváteční. Oděvem se vyjadřuje také postoj ve společnosti (chudí, bohatí, panovníci). Bavlněné tkaniny získávají díky tloušťce přízí mnoho

podob. Lehké tkaniny na šaty, těžší na pláště. Především ženy se zdobí, dbají o svou krásu všemi dostupnými prostředky – masti, vonné oleje, barvy na vlasy, čelenky. Ve starověkém Řecku a Římě je oděv řešen pomocí pruhu tkaniny, který se různými způsoby ovíjí okolo těla a pomocí kožených pásků a spon se sepíná. Starověký Egypt dává oděvu i určitý střih.

2.1.3 Středověk

Středověk se soustředí na vše božské. Architektura i oděv podléhá tomuto stylu. Oděv má střih a jeho linie se mění s postupem času. Vznikají různá řemesla a s nimi také cechovní oděv. Způsob oblékání stejně jako ve Starověku odlišuje postavení ve společnosti. Šaty vznešených dam jsou nákladně zdobené.

2.1.4 Novověk

Oděv se mění s dobou. Zachovává si svou účelnost pro danou příležitost. Střihy a technologie se zdokonalují. Móda je uvolněná. Různé styly se mění jak na houpací a vzájemně se prolínají. Vznikají módní salóny, špičkoví návrháři.

Podrobnější historie oděvu je uvedena v *Příloze č 1*.

2.2 Historie oboustranného oděvu

Historie oboustranného oděvu není příliš dlouhá. Avšak už v pravěku se používal materiál, který je velice vhodný pro oboustranné oděvy. Kůže, kožešiny. Kabátky, saka a mnoho dalších výrobků jsou vyhledávaným artiklem i v dnešní době. Zvláště pak oboustranné, které jsou velice originální a stále nejsou obvyklým sortimentem na trhu.

Ve Starověkém Řecku a Římě se lidé ovinují kusem látky, neexistují sice přesné prameny zda byl tento pruh používán oboustranně, ale možnost tohoto využití se sama nabízí.

Středověké ženy aniž by si uvědomovaly používají zástěry také oboustranně, zvláště z chudších vrstev.

Pojem oboustranného oděvu je však znám až od 20. stol. Módní návrháři přicházejí s novými materiály a s tím i návrhy na oboustranné oděvy.

Podšívkování oděvu se pomalu a jistě stává propracovanějším a druhy materiálů na podšívku jsou různorodé. Použitím vrchového materiálu místo podšívky a správné technologie vznikají oboustranné oděvy podšité. Zaměnitelnost oděvu může být velice odlišná, hlavně barevnost. Dnešní trh nabízí oboustranné vesty, kabátky, kalhoty, bundy, plavky. V *Příloze č.2* jsou ukázky dnešních oboustranných oděvů.

Oboustranné oděvy se však stále drží na okraji módních trendů na svou dobu vrcholu stále čekají.

3. Pojem oboustranný oděv

Pojem oboustranný oděv se objevil se vznikem oděvů a oděvních doplňků, které byly lehce zaměnitelné pouhým otočením z líce na rub. U oboustranného oděvu však nelze přesně definovat, která strana je lící a která rubní, záleží na nositeli. Výrobek musí být vypracován z obou stran jako by byla lící. Veškeré švové záložky musí být zapraveny. Je také potřeba aby byla zachována funkčnost oděvu z obou stran. Oboustranným oděvem může být vesta, kabát, bunda, šaty, košile, sukně a další výrobky včetně doplňků. Oboustranný oděv můžeme nazvat jako “dva oděvy v jednom“. Můžeme je rozdělit na nepodšíité a podšíité jiným nebo stejným vrchovým materiálem.

Definice pojmu:

Oboustranný oděv- oděv, který z estetického hlediska slouží z obou stran jak z rubní tak z lící

Oboustranný oděv nepodšíitý- oděv, který slouží z obou stran, je však nepodšíitý. Všechny švové záložky musí být zapraveny.

Oboustranný oděv podšíitý vrchovým materiálem –oděv, který slouží z obou stran a je podšíitý vrchovým materiálem, stejným či jiným.

3.1 Účel oboustranného oděvu

Oboustranné oděvy se v různých obdobích vyskytují více či méně. Mnoho firem vyrábí oboustranné oděvy. V dnešní době se vyrábějí nejčastěji trupové oděvy např. vesty, bundy. Oboustranný oděv má mnoho výhod pro nositele. Jeden oděv může mít dvě modelová řešení se stejnou siluetou. Jak z pozice barevnosti tak účelnosti (velikost a druh kapes, materiál). Menší náklady pro nositele. Dvě modelová řešení nahradí dva výrobky za jeden. Pokud použijeme dva různé materiály má zákazník jinou modelovou variaci i užitnost.

4. Oděvní materiály

Používání oděvních materiálů souvisí s počátky vývoje lidské společnosti. Prvotní materiály byly kůže zvířat, listí, sláma, kosti. Pro různé kultury jsou charakteristické určité materiály, například Egypt – lněné plátno, Řecko – len, vlna, Indie – bavlna, Čína – hedvábí. První umělé vlákno – viskóзовé hedvábí bylo předvedeno na světové výstavě v Paříži roku 1900. Následovalo měďnaté, acetátové hedvábí. V 80tých letech vznikly mikrovlákná, vlákna desetinásobně jemnější než ostatní.

Materiál slouží jako ochrana proti povětrnostním vlivům (chlad, déšť..). Plní také úlohu zdobící, estetickou, mravní.

Rozdělení oděvních materiálů z hlediska použití v oděvním výrobku:

- vrchový
- podšívkový – u oboustranných oděvů se nepoužívají
- kapsový
- vložkový – výztužné, výplňkové
- drobná příprava – textilní
- technická

Použité jsou různé druhy materiálů tkaniny, pleteniny, pletotkaniny, kůže a kožešiny, krajkoviny, plstě, vrstvené textilie, netkané textilie.

U kůže, kožešiny a plstí se netřepí okraje, můžeme je tudíž spojit jednoduchým přeplátovaným švem, což se hodí u nepodšítych oboustranných oděvů a vytváří zajímavý efekt.

Netkané textilie jsou především používány jako výplňkové materiály a výztužné vložky. Výplňkové materiály se dají použít jen u podšítych oboustranných oděvů vrchovým materiálem. Výztužné vložky slouží k celoplošnému podlepování a k podlepování částí oděvů (límec, manžety, lišty kapes..).

Krajkoviny plní především funkci zdobící.

U vrstvených textilií jsou výhodou dobré tepelně izolační vlastnosti a odlišné vlastnosti spojovaných materiálů. Vrstvenou textilií je například i DUBL. Skládá se ze dvou vrstev tkaniny a jsou spojeny vnitřní vazbou. Dubl se hodí především na výrobu oboustranných oděvů nepodšítych.

Pleteniny jsou druhou nejpoužívanější textilií. Jsou používány především pro své dobré vlastnosti jako je pružnost, splývavost, nemačkavost. Například oboulícni zátažné pleteniny jsou velice pružné jejich vzhled umožňuje použití na výrobu oboustranných oděvů nepodšitých (šaty, trika, tílka..).

Mezi nejpoužívanější oděvní materiály však zatím stále patří tkaniny, což jsou plošné textilie vytvořené ze dvou soustav nití, osnovy a útku, které se navzájem provazují. U oboustranných oděvů musíme dbát především na správné zapravení švových záložek, aby se materiál netřepil. Tkaniny se barví, potiskují a nebo jen vazbou vytváří plastický povrch. Existují napodobeniny kůže, kožešin .

4.1 Materiál oboustranného oděvu

Při výběru materiálu na oboustranné výrobky dbáme především na druh a účel oděvu. Můžeme použít jakýkoliv materiál, záleží jen na zpracování oděvu. Pro oboustranné oděvy se hodí materiály oboulícni. Módní výstřelky nám však umožňují používat rubní stranu na líc oděvu, stejně tak i otřepené okraje švových záložek se staly už několikrát hitem dané sezóny. Oděvní materiály se stále zdokonalují. Vlastnosti materiálů se zlepšují. Nositel se musí cítit v daném oděvu příjemně a musí mu vyhovovat jak po stránce estetické tak po stránce užité. Fyziologické vlastnosti textilie jsou pro oděv také velice důležité. Prodyšnost, savost ,hřejivost materiálu je jednou z hlavních požadavků zákazníka na oděvní materiál. Mezi velice prodyšné textilie patří pleteniny, tkaniny s řídkou dostavou. Prodyšnost však snižuje některé úpravy – nepromokavé, proti větru.. Savost a nasákavost je důležitá především u sportovních oděvů či při prádle. Schopnost textile odvádět pot od pokožky směrem k oděvu se stala nezbytnou součástí většiny oděvů. Pro tyto účely vyhovují nejlépe přírodní materiály nebo materiály z regenerované celulózy. Vlákná polypropylénu odvádějí vlhkost velice dobře a tato jejich schopnost vzlínivosti vlhkosti se využívá u výroby prádla pro sport (MOIRA, integrované pleteniny). U oboustranného oděvu jsou také důležité tepelně izolační vlastnosti. Pocit tepla, hřejivost vyžaduje zákazník i u oboustranných oděvů (bunda, vesta..) Hřejivost závisí na množství vzduchu ve struktuře vláken, přízí i textilie. Dobré tepelně izolační vlastnosti mají objemnější bavlněné, vlněné textilie, chemická vlákna speciálně vyrobená (dutá vlákna).

4.2 Materiál na podšitý oboustranný oděv vrchovou textilií

Na podšitý oboustranný oděv používáme dva materiály se stejnými vlastnostmi nebo z hlediska účelnosti značně odlišné. Při výběru materiálu pro oboustranný oděv můžeme vytvářet zajímavé barevné a materiálové kombinace. Díky odlišnému modelovému řešení obou stran výrobku se nám nabízí škála návrhů. V dnešní době se často používá vrchový materiál šustákový a vnitřní (po otočení vrchový) flaušový materiál. Tato kombinace nám zajišťuje i dvojí účelnost oděvu. Materiál s impregnací musí být aspoň částečně prodyšný.

U podšitých oděvů můžeme použít i základní oděvní přípravu, jako jsou výztužné lepicí, nelepící vložky, výplňkový materiál (vatelín, joko, vatex, ..)

U oboustranných oděvů je třeba hodnotit následující vlastnosti materiálů:

Srážlivost

Jsou rozměrové změny při praní nebo chemickém čištění. Pokud nebude srážlivost obou materiálů stejná hrozí deformace výrobku. Při údržbě obou materiálů najednou může materiál s větší srážlivostí zdeformovat celý výrobek.

Stálobarevnost

Schopnost materiálu udržet si původní barevnost při nošení a údržbě. Při výběru materiálu dbáme na vlastnosti obarvené textilie. Některé materiály uvolňují barvu a tudíž by při údržbě mohly zabarvit druhý materiál.

Vzorování a barevnost textilie vybíráme tak, aby nedocházelo k nechtěným kontrastům.

Elasticita

U pružných materiálu musí být zachována funkčnost k pružnosti. Nepoužíváme v kombinaci s nepružným materiálem.

Omak

Dle druhu oděvu se mohou oba materiály dotýkat pokožky, tudíž volíme materiály s příjemným omakem.

4.3 Materiál na nepodšitý oboustranný oděv

Na nepodšitý oboustranný oděv se nejlépe hodí materiál oboulícní – DUBL, KÁRO, kožešina, kůže, plsti, plyše. Jednolícní materiály se dají použít jak jednobarevné tak s vetkaným vzorem nebo zajímavou vazbou. Tyto materiály mohou následně vytvářet zajímavé modelové a barevné variace. Mezi další vhodný materiál patří pleteniny. Materiál volíme také s ohledem na dotykovou alergii pokožky hlavně u přiléhavých oděvů na tělo. Dbám především na zapravení švových a koncových záložek.

Materiály nevhodné pro nepodšité oboustranné oděvy:

Materiál *s potiskem*, který částečně prosakuje na rubní stranu.

Materiál *s hrubou strukturou, nepříjemným omakem* nebo jiným *zdobením*. Při obrácení oděvu jsou tyto prvky nepříjemné při styku s pokožkou.

4.4 Drobná příprava pro oboustranné oděvy

Slouží ke spojování, zpevňování, propínání, tvarování nebo zdobení. V dnešní době je na trhu mnoho kvalitní drobné přípravy pro oboustranné výrobky. Drobná příprava se dělí na textilní a technickou.

4.4.1 Textilní příprava pro oboustranný oděv

Nitě – různé druhy, jak pro spojování pružných materiálů, tak pro ozdobné šití, knoflíkové..

Tkanice – lemovky, kosmý proužek – zapravení švových záložek, suchý zip, stuhy, ozdobné prvky

Prýmký - ke zdobení

Nášivky – plní funkci zdobící, informativní

Šňůry(oděvní) – ke zdobení, k zapínání

Lampasy

Úplety – pro zapravení koncových záložek u oboustranného oděvu

4.4.2 Technická příprava pro oboustranný oděv

Knoflíky – různé druhy -plastové, kovové, dřevěné, perleťové, kostěné, nitěné, narážecí, pro oboustranný oděv se nejvíce hodí narážecí (cvoky) , u normálních knoflíků našíváme knoflíky vždy proti sobě

Spony – spínátka, háčky, očka – velice vhodné k zapínání oboustranných oděvů

Přezky - kovové, plastové, šatové, páskové

Brzdičky, - koncovky

Zdrhovadlo – speciálně upravený jezdec pro oboustranné zapínání

5. Podmínky oboustranných oděvů

5.1 Dámská oboustranná bunda podšitá adekvátním vrchovým materiálem

obr.1 Dámská oboustranná bunda podšitá vrchovým materiálem

Vrchový materiál: a/bavlna/lycra

b/Vlna/Pes

Textilie a/

Složení: bavlna/lycra

Zařazení dle konstrukce: tkanina

Charakter přízí: z jemně skané a česané příze

Charakter a vlastnosti textilie: pružná po útku díky 6% lyc., odolnost v oděru je menší jak u pletenin, díky 94% ba je textilie mačková, ale ne tak jak textilie ze 100% ba, k elektrostatickým vlastnostem má sklon-syntetická příměs, zadrhavost nulová není to pletenina, méně srážlivá, tužší, prodyšná, dobrá nasákavost, dostatečná pevnost, dobrá tvarovatelnost, příjemný omak, matný lesk

Vazba: keprová

Zákrut: pravý zákrut

Spalovací zkouška: rychle se zapaluje, hoří jasným plamenem, posléze doutná, zbytek tvoří jemný, šedý, sypký popel, zapáchá po spáleném papíře

Barevnost: jednobarevná, barvená v kuse

Textilie b/

Složení: vlna/pes

Zařazení dle účelu: dámské a pánské pláště

Zařazení dle konstrukce: tkanina

Charakter přízí: mykaná

Charakter a vlastnosti textilie: jemný vlas z lící strany, měkký plný omak, nasákavá, dobrá hřejivost, díky vlasové úpravě má sklon k oděru, splývavá, mírná mačkovost, tkanina se snadno vyvěsí, trvanlivost je nižší než u bavlny a lnu, nižší pevnost, zpracovatelské vlastnosti-výstřih a šití snadné, snadná tvarovatelnost,

Vazba: keprová

Zákrut: pravý zákrut

Spalovací zkouška: po zapálení se škvaří, okraje textilie se mění na křehkou černou pórovitou hmotu, vydává zápach po spálené rohovině (bílkovina), zbytek je křehký, lehce se drobí.

Barevnost: jednobarevná tkanina

Vzorek materiálů v *Příloze č.3*

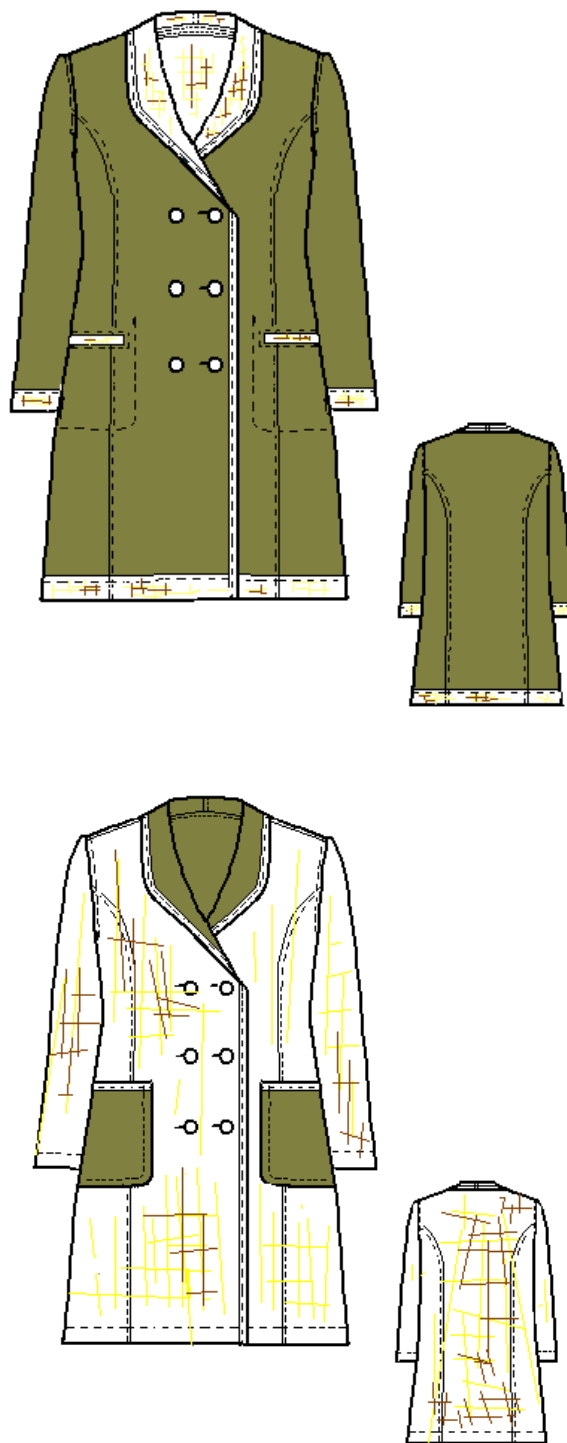
VLV: **Vliselín-PES/VSS-** pletená , počesaná na straně bez nánosu pro změkčení omaku, podrobena nesrážlivou úprav

Další základní drobná příprava

Textilní- zelená jádrová polyesterová sešívací nit

Technická- oboustranné zdrhovadlo plastové-60cm

5.2 Dámský oboustranný kabát nepodšitý

obr.2 Nepodšitý oboustranný kabát

Vrchový materiál :**vlna**

Název : dubl

Zařazení dle účelu: plášťovina

Zařazení dle konstrukce: dvojitá tkanina

Charakter přízí: mykaná

Charakter a vlastnosti textilie: hrubá vlnařská tkanina na omak tuhá a plná, na líci jednobarevná a na rubu vzorovaná (káro), tká se technikou dvojitých tkanin –dvě tkaniny odlišného vzoru jsou tkané nad sebou a při tkaní jsou spojené zvláštním útkem nebo osnovou.

Vazba: keprová

Zákrut: pravý zákrut

Spalovací zkouška: škvaří se, zůstává sypký tmavý popel, zapáchá po spálení vlasů, štiplavý zápach.

Barevnost: jedna vrstva jednobarevná, druhá tkaná z barevných mykaných přízí - káro

Vzorek materiálu v *Příloze č.3*

VLV- Vliselín-PES/VSs- pro podlepení lišty na kapsu - lepící vložka určená k celoplošnému podlepení - pletená

Další základní drobná příprava

Textilní- kožený proužek na olemování předních krajů a kapsy.

-zelená polyesterová nit sešívací

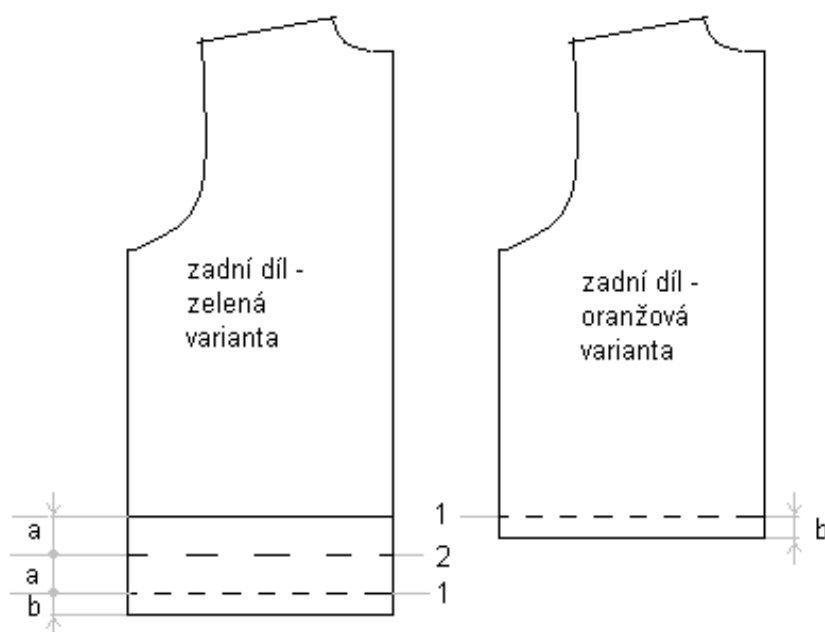
Technická – 12 knoflíků

6. Technologické a konstrukční požadavky

Při zpracování oboustranných oděvů podšitých jiným vrchovým materiálem musíme dbát především na stejné obvodové a délkové rozměry obou variant oděvu. Stejně siluety jsou základem pro dobré padnutí výrobku. U podšitých oboustranných oděvů vrchovým materiálem se lépe zapravují švové záložky. Veškeré vypracování je uvnitř výrobků. Pozor si musíme dát na správný výběr zapínání. Při zpracování nepodšitého oboustranného oděvu musíme správně volit jak materiál tak technologii. Výrobek vyžaduje vypracování z obou stran tudíž správné začištění švových a koncových záložek je velice důležité. Existuje několik druhů švových záložek, které se můžou využít při začišťování oděvu. Při přeplátovaných švech musíme správně volit velikost švových záložek. Pro přeplátované švy se používají speciální stroje se zakladačem.

6.1 Konstrukční změny u oboustranného oděvu podšitého jiným vrchovým materiálem.

Při přípravě stříhových šablon je nezbytné dbát na módnost řešení. V našem případě v zadním díle délkové úpravy po celém obvodu dle obr.3

obr.3 naznačení délkových změn

a...šířka lišty

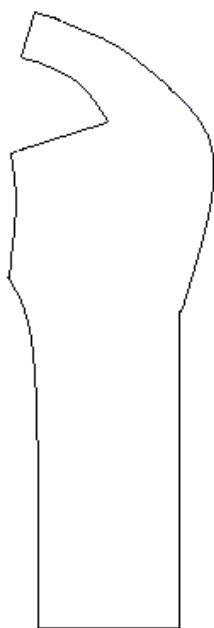
b...šířka švové záložky

1... místo sešití

2... místo zažehlení dolního kraje

Přední díl má šálovou fazónu a podélné členění z průramku

Šálový límec má spodní i vrchní část límce přinechanou.

obr.4 přední dílek kabátu

6.2 Švy u oboustranných oděvů

Šev místo spoje je velice důležité hlavně u nepodšitých oboustranných oděvů. Mezi první spojování oděvního materiálu patřilo ruční šití. Ručního šití se využívá i v dnešní době k zapravování a přišívání různých prvků. Nejrozšířenější je však strojové šití, které velice usnadňuje a urychluje výrobu. Existují stehy, které nejen spojí, ale také začistí švovou záložku. Díky rychlé modernizaci můžeme spojovat a zapravovat materiál i s vložením jiného materiálu (gumičky, zpevňujícího proužku proti vytažení...), pružné materiály. Vznikají různé způsoby spojování nekonvenční (nýtování, svařování, lepení), konvenční (ruční, strojové šití). Mezi nejrozšířenější však stále patří šití. V následujících kapitolách je výběr některých možných švů k zhotovování oboustranného oděvu.

6.2.1 Hřbetové švy

Existuje několik druhů .Používají se nejčastěji. Sešívání členících švů, předšívání kapes, všívání zdrhovadla, všívání límců, kapuc,sešívání kapsových váčků...

Jednoduchý hřbetový šev-

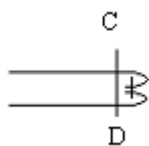

ŘEZ AB

Oboustranný *oděv podšitý* vrchovým materiálem:
základní sešívání- členící švy, sešívání kapsových váčku, předšívání dolních krajů...

Oboustranný *oděv nepodšitý* – všívání límců..

Materiál – málo třepivý, nebo netřepivý

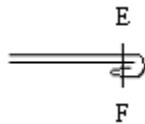

ŘEZ CD

Dvojitý hřbetový

U *nepodšitých* oboustranných oděvů.

Materiál – tkaniny, pleteniny;

ŘEZ EF

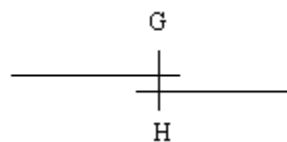
Jednoduchý podehnutý

U *nepodšitých* oboustranných oděvů.

Materiál – tkaniny, pleteniny

6.2.2 Překlátované švy

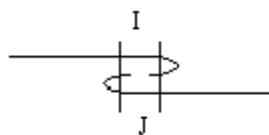
-více druhů

ŘEZ GH

Jednoduchý překlátovaný

Materiál – kůže, kožešiny, netřepivý materiál, speciální otřepení

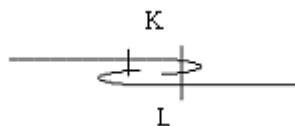

ŘEZ IJ

Zakládání přeplátovaný

Především u oboustranných oděvů *nepodšitých* k sešívání, všívání, spec. stroj se zakladačem

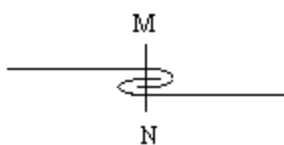
Materiál- tkaniny, pleteniny,...

ŘEZ KL

Zakládání ve dvou operacích

- při použití sešívacího stroje s vázaným stehem

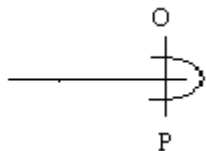
ŘEZ MN

Zámkový přeplátovaný

Je vhodný pro sešívání všech švů u oboustranných oděvů *nepodšitých*., spec. stroj se zakladačem

Materiál- tkaniny, pleteniny,...

6.2.3 Lemovací švy

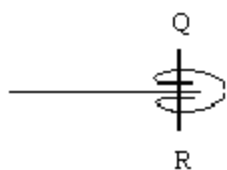

ŘEZ OP

Základní lemovací

Zapravování koncových záložek u *nepodšitého* oboustranného oděvu

Materiál- lemovací proužek z netřepivého, nebo se zapravují pevným krajem materiálu

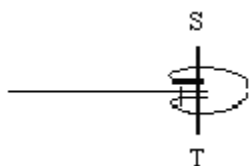

ŘEZ QR

Oboustranný lemovací

Zapravování koncových záložek u *nepodšitého* oboustranného oděvu

Materiál – tkaniny , pleteniny...

ŘEZ ST

Oboustranný lemovací ve dvou operacích

7. Analýza oboustranného oděvu

7.1 Oboustranný oděv podšitý jiným vrchovým materiálem – dámská bunda

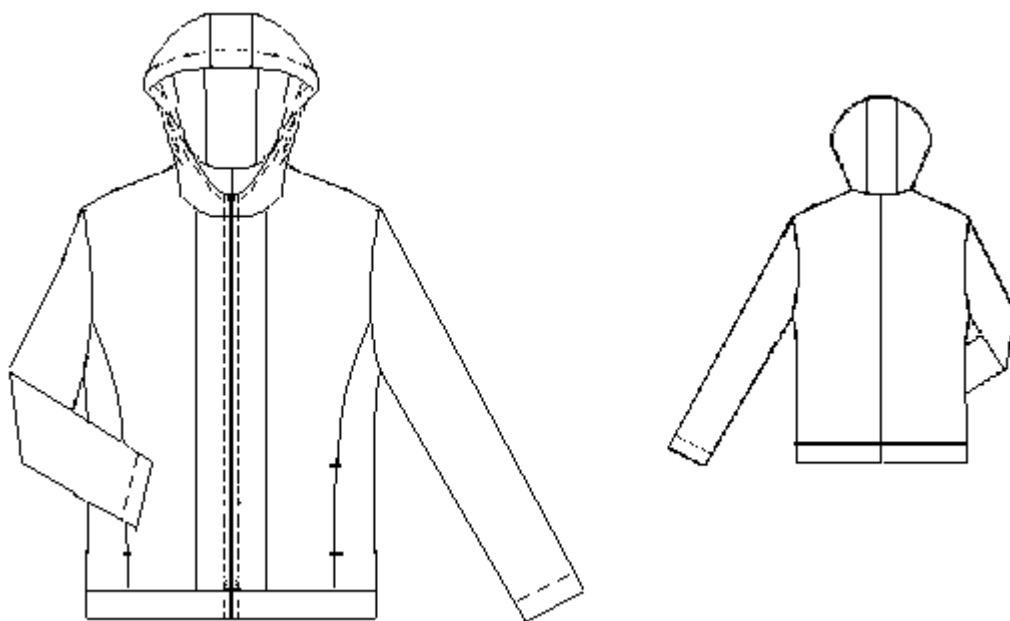
Existuje několik druhů oboustranných oděvů podšitých jiným vrchovým materiálem. Různá modelová řešení i druh výrobku. Mezi nejvyhledávanější patří bundy, vesty. může to být však kabát , plavky , sukně..

7.1.1 Návrh oboustranného oděvu podšitého jiným vrchovým materiálem

obr.5 Dámská oboustranná bunda podšitá jiným vrchovým materiálem

7.1.2 Technický nákres , popis

obr.6 Technický nákres dámské oboustranné bundy –oranžová varianta

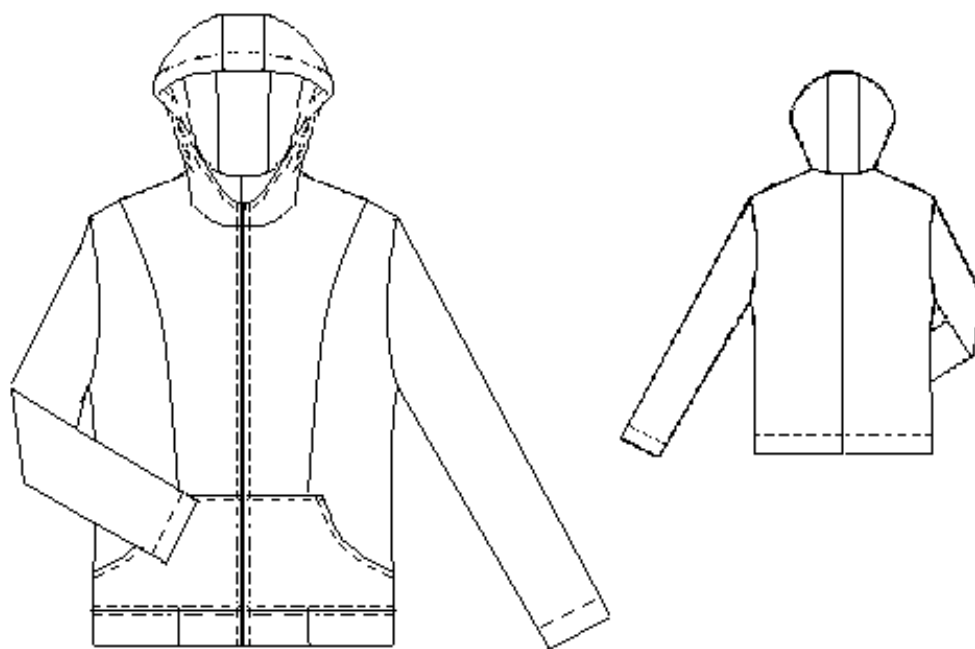
Oranžová varianta:

Přední díl – členící šev od průramku až k liště dolního kraje, v členící švu zhotovená kapsa ve švu, boční dílky v zelené barvě, zapínání na zdrhovadlo, zapínání 40mm do kapuce, zelené lišty (šířka 50mm) kolem zdrhovadla a po obvodu dolního kraje, v dolním kraji v místě sešití prošitá po obvodu

Zadní díl – členění zadním středovým švem, v dolním kraji po obvodě zelená lišta v šíři 50mm, v místě spoje prošitá.

Kapuce- středem členěná pruhem zelené barvy šířky 100mm

Rukávy- jednoduché, v dolním kraji prošité šíří 20mm

obr.7 Technický nákres dámské oboustranné bundy –zelená varianta

Zelená varianta:

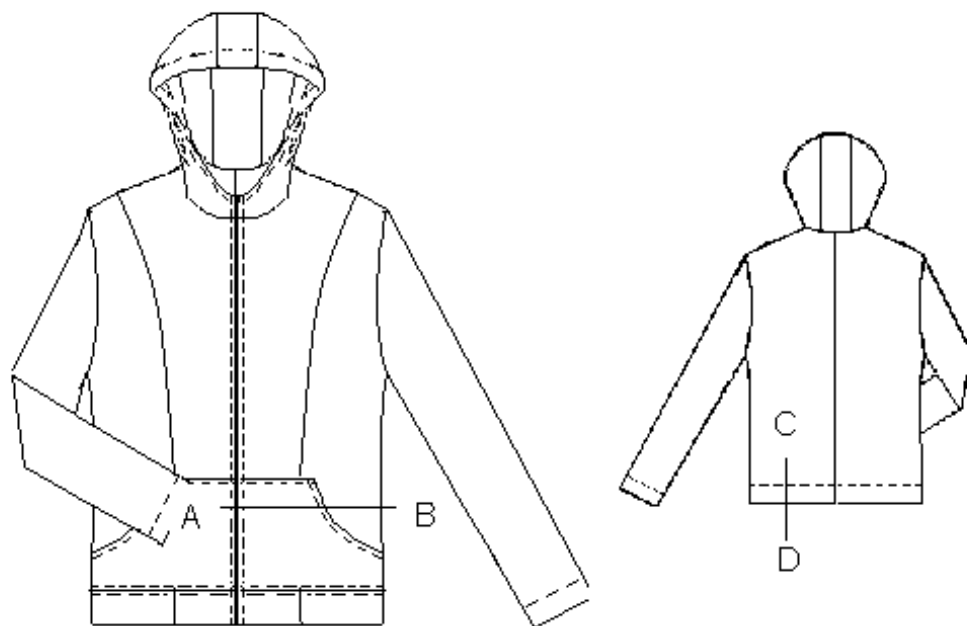
Přední díl- členící šev z náramenice až k dolnímu kraji, zapínání na zdrhovadlo, zapínání sahá 4cm do kapuce, v dolním kraji prošití v šíři 50mm, nakládané kapse sahající od zdrhovadla až k bočnímu švu

Zadní díl - členění zadním středovým švem, v dolním kraji prošitý po obvodě v šíři 50mm

Kapuce - středem členěná pruhem zelené barvy šířky 100mm

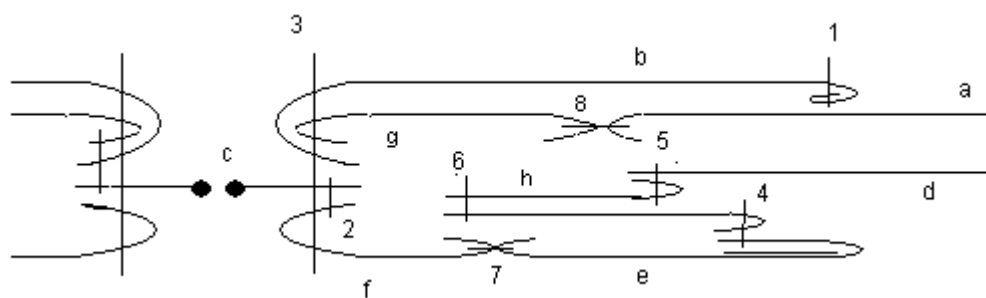
Rukávy- jednodílné v dolním kraji prošité šíří 20mm

7.1.3 Technický nákres dámské oboustranné bundy s naznačením řezů

obr.8 technický nákres s naznačením řezů

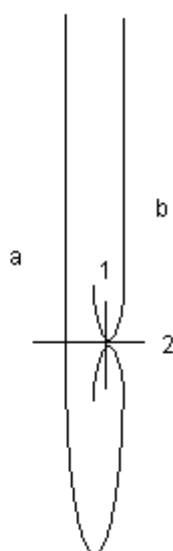
7.1.4 Řezy

obr.9 řez AB

- a....přední díl zelené varianty - líc
- b...nakládaná kapsa
- c...oboustranné zdrhovadlo
- d...boční dílek u oranžové varianty – líc
- e...přední díl oranžové varianty – líc

- f... lišta podél zdrhovadla
- g... přední dílek
- h... kapesní váčky
- 1...zapravení průhmatu u nakládané kapsy
- 2...našití zdrhovadla na švovou záložku lišty
- 3...všití zdrhovadla
- 4...našití kapesného váčku na přinechanou podsádku
- 5...našití kapesného váčku na boční dílek
- 6...sešití kapesných váčků
- 7...sešití předního dílu a lišty
- 8... členící šev předního dílu

obr.10 řez CD

- a...zadní díl zelenkavé varianty – líc
- b...zadní díl oranžové varianty
- 1...předšití dolního kraje
- 2... prošití vytvořeného pásku zažehlením

7.1.5 Technologické zpracování

Dámská oboustranná bunda musí mít u obou variant stejné šířkové rozměry. Jediná změna nastává v délce předních a zadních dílů. U zelené varianty musí být bunda delší tím vytvoříme pásek, který zasahuje do oranžové variace.

Švy

Veškeré švy jsou vytvořeny jednoduchým hřbetovým švem a následně rozžehleny.

Zapravení průkrčníku

Průkrčník u obou variant je zapraven všitím kapuce se stojáčkem. Každá kapuce se všívá zvlášť do daného dílu.

Zapravení průramků

Rukávy se všívají do otevřeného průramku. Následně sešít rukáv v pokračování boční okraj.

Kapsy

U oranžové modelové variace jsou vypracovány švové kapsy v členicím švu, klasickou technologií.

U zelené modelové varianty jsou vypracovány nakládané kapsy typu klokánek z kontrastní textilie než jsou přední díly.

Vnitřní zapravení

Vyšít uzávěrky na švové záložky zelené a oranžové variace v dolní části průramku k sobě. Sešít také švové záložky v zadní části průkrčníku k sobě.

Montáž zelené a oranžové varianty

Sešít lícem k líci okraj kapuce od předního kraje po obvodě až k druhému přednímu kraji. Sešít dolní kraje po obvodě položené lícem k líci. Sešít dolní kraje rukávů položené lícem na líc. Následuje otočení na líc a zažehlení krajů. Prošít dolní kraje rukávů. Po zapravení předního kraje prošít dolní kraj bundy po obvodě a zažehlený kraj kapuce.

Zapravení předního kraje

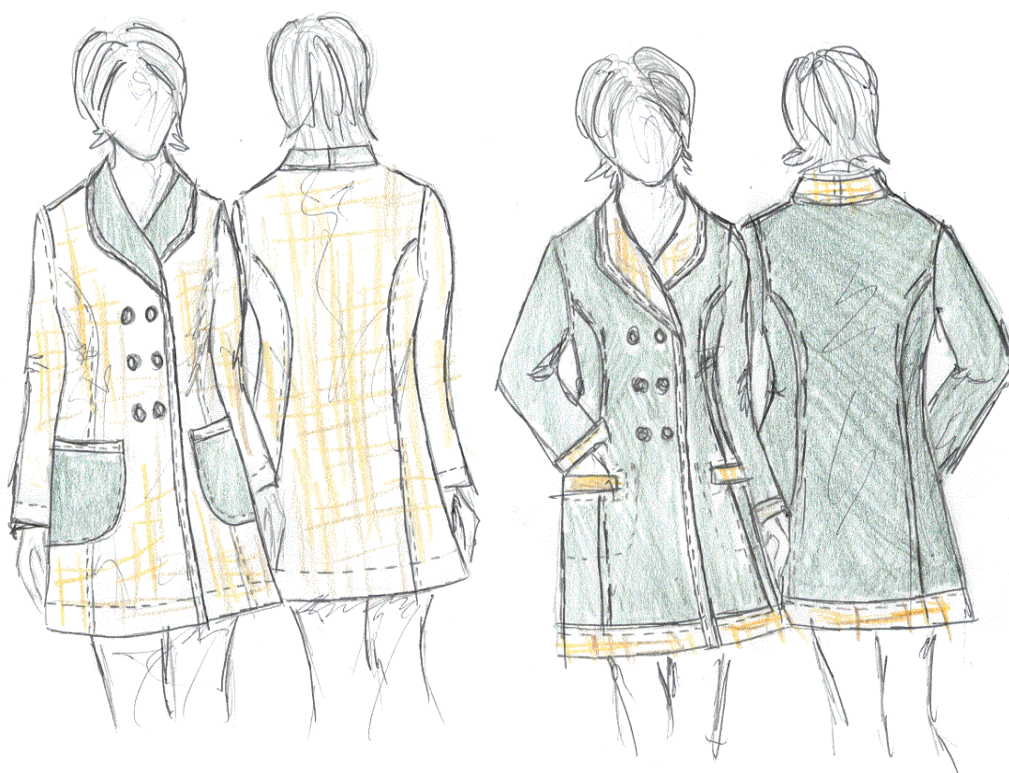
Všít zdrhovadlo ve dvou operacích do předních krajů mezi oranžovou a zelenou variantu.

Soupis operací je v *Příloze č.4*

7.2 Oboustranný oděv nepodšitý

Oboustranný oděv nepodšitý není tak častý jako oboustranný oděv podšitý. Zapravování švových a koncových záložek je mnohem náročnější. Technologie kapes musí být promyšlenější. Použité švy splňují nejen funkci spojovací, ale také zapravovací. Výběr materiálu a správné technologie je velice důležitý. Mezi oboustranné oděvy nepodšité patří kabáty z kožešin, kůže, dublu., kožené, pletené vesty, tílka. Různé druhy pláštěnek jsou také oboustranné nepodšité.

7.2.1 Návrh oboustranného oděvu nepodšitého

obr.11 návrh dámského oboustranného kabátu nepodšitého

7.2.2 Technický náčrtek , popis

obr.12 Dámský oboustranný kabát – káro

Dámský kabát z „líce“- káro

Přední díl – členicí šev od průramku až k dolnímu kraji – zakládaný přeplátovaný šev, dvouřadové zapínání, nakládané kapsy- opačná strana materiálu, proužkem kůže olemovaný horní kraj nakládané kapsy, přední kraj v pokračování šálový límec, dolní kraj podehnuty a prošitý

Zadní díl – členicí šev od průramku k dolnímu kraji zakládaný přeplátovaný šev, dolní kraj podehnuty a prošitý

Límec – šálovový , přinechaný u předního dílu

Rukáv– jednoduchý, v dolním kraji podehnuty a prošitý

obr.13 Dámský oboustranný kabát –jednobarevný

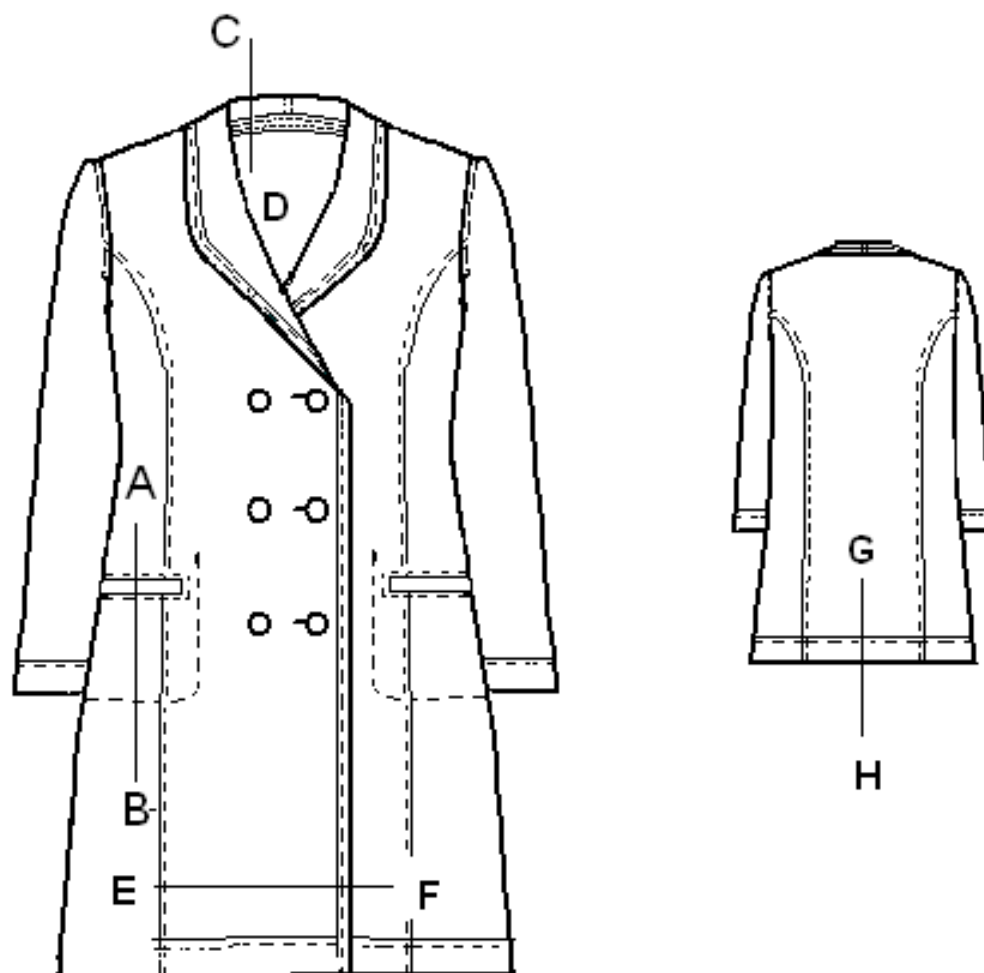
Jednobarevná strana dámského kabátku – „rub“

Přední díl – členicí šev od průramku až k dolnímu kraji – zakládaný přeplátovaný šev, dvouřadové zapínání, olemovaný proužkem kůže přední kraj
v pokračování šálový límec, lištové kapsy, prošité po obvodě, prošití od nakládané kapsy v místě označení, dolní kraj nadehnutý a prošitý
Zadní díl – členicí šev od průramku k dolnímu kraji zakládaný přeplátovaný šev, dolní kraj nadehnutý a prošitý

Límec – šálový , přinechaný u předního dílu

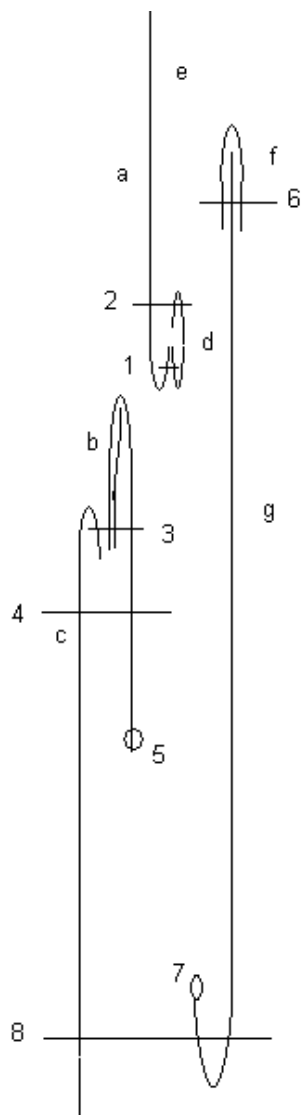
Rukáv– jednoduchý , v dolním kraji nadehnutý a prošitý

7.2.3 Technický nákres dámského oboustranného kabátku s naznačením řezů

obr.14 technický nákres s naznačením řezů

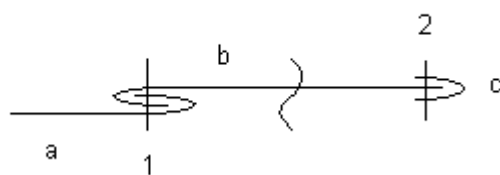
7.2.4 Řezy

obr.15 řez AB

- a, c... přední díl jednobarevná strana materiálu dubl
- b...podlepená lišta – kárová strana materiálu z líce
- d...kosmý proužek
- e..přední díl – károva strana materiálu
- f...kožený proužek - olemován horní kraj kapsy
- g...nakládaná kapsa – jednobarevná strana materiálu

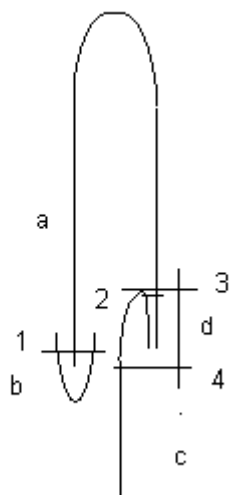
- 1...předšití kapsy kosmým proužkem
- 2...zapravení kosmým proužkem švovou záložku předšití
- 3...předšití kapsy lištou
- 4...našití lištu na díl
- 5...obnitkování lišty
- 6.. olemování koženým proužkem
- 7...obnitkování náložky kapsy
- 8...našití náložky na přední díl

obr.16 řez CD

- a...přední díl – materiál ze strany kára
- b.. přední díl – jednobarevná strana
- c... kožený proužek

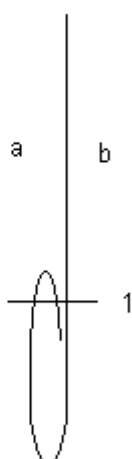
- 1 ...přeplátovaný šev – spec. Stroj se zakladačem
- 2...olemovaný přední kraj koženým proužkem

obr.17 řez EF

- a...převěs límce
- b...kožený proužek
- c...zadní díl kabátku
- d...proužek kůže na zapravení

- 1...olemování límce
- 2...všití zadní čisti límce
- 3,4...zapravení proužkem kůže švové záložky

obr.18 řez GH

a...zadní díl –jednobarevná strana materiálu

b..zadní díl - káro

1..prošití koncové záložky

7.2.5 Technologické zpracování

Dámský oboustranný kabát nepodšitý je zhotoven z jedné vrstvy materiálu zvaný dubl. Nemá žádné podsádky. Šálový límec je přinechaný u předního dílu.

Švy

Většina švových záložek je zapravena pomocí stroje se zakladačem zámkovým přeplátovaným švem. Při technické náročnosti můžeme použít přeplátovaný šev tvořený ve dvou operacích. Náramenicové okraje jsou sešity hřbetovým švem, který je po všití límce do průkrčníku zapraven proužkem kůže (můžeme použít i kosmý proužek v barvě materiálu). Pro vyšití límce do zadního průkrčníku je použit také hřbetový šev, který je dále zapraven proužkem kůže(stejně jako u náramenicového švu můžeme použít kosmý proužek). Zapravení náramenic a zadního průkrčníkového okraje můžeme zapravit v jedné operaci. Koncové záložky rukávů a kabátu jsou zapraveny obrubovacím švem.

Límec

Šálový v zadní části středem sešitý zámkovým přeplátovaným švem a následně všitý do zadního průkrčníku

Vzorník průkrčníkové oblasti je v *Příloze č.6*

Rukávy

Rukávy jsou jednošvové všité do uzavřeného průramku

Kapsy

Nejprve je vytvořená prostřižená kapsa s výpustkovou lištou. Lištová kapsa je zhotovena bez kapesních váčků. Švové záložky prostřižení jsou zapraveny – horní švová záložka kosmým proužkem a dolní švová záložka prodlouženou podsádkou lišty. Po prostřižení kapsy následuje obnitkování lištové podsádky ze tří stran a následné prošíání lištové kapsy ze čtyř stran s podehnutím kosmého proužku.

Následuje zhotovení nakládané kapsy z druhé strany. Náložka kapsy je obnitkována ze tří stran předžehlená a průhmat kapsy je olemován koženým proužkem. Takto připravená náložka je našitá na díl dle naznačení.

Vzorník kapsy je v *Příloze č.7*

Přední kraje

Přední kraj v pokračování límec je olemován koženým proužkem.

Zapínání

Zapínání kabátku je dvouřadové na knoflíky. Dírky jsou vyšité vždy blíže k přednímu kraji. Knoflíky přišité proti sobě dle naznačení.

Soupis operací je v *Příloze č.5*

8. Vyhodnocení rozdílu technologického zpracování klasického a oboustranného oděvu

Klasické oděvní výrobky používáme celý svůj život. Jejich výrobou se zabývá mnoho lidí a zhotovují se stále dokola. Oboustranný oděv vždy znamená nějaké zpestření výroby a technologové se snaží aby oboustranný oděv byl stejně módní a funkční jako klasické oděvy. Zpracování oboustranných oděvů je složitější než u klasického oděvu. Musíme brát ohledy na vypracování a zapravení oděvu z obou stran. Výroba těchto oděvů je složitější i v oblasti zhotovování švů, výběru materiálu a způsobu zapínání. Všechny výrobky nelze zhotovovat oboustranně. Některé oděvy jako například obleky, pánské společenské kalhoty, klasická dámská sukně na zdrhovadlo, pláště nebo saka mají danou technologii zpracování a jejich vypracování je přesně definováno.

Zvláště pak pánská společenská konfekce, jejíž vzhled je dosti přesně stanoven, oděv musí držet přesně daný tvar a dokonale padnout. Tudíž nelze zhotovovat oboustranně různé výztuže hrudníku, vycpávky, výplně rukávových hlavic, fazóna je zažehlená a vypracování rozparků na rukávech a na zadních dílech sak je specifické, a nevhodné použít oboustranně. Ani rozparky pánských společenských kalhot nelze zhotovit oboustranně.

Dalším důvodem proč nelze zhotovovat některé oděvy oboustranně je způsob zapínání. Doposud se například nevyrábí nedělitelné nebo skryté oboustranné zdrhovadlo pro kalhoty, sukně. U zapínání na knoflíky musí být vždy našity knoflíky proti sobě, aby byla zachována funkčnost oděvu. Jiným druhem zapínání oboustranných výrobků šněrování, zapínání na očka a háčky, cvoky, patentky nebo pomocí pásku. Způsob hotovení oděvu však vždy zaleží na účelu jeho použití, což platí pro klasický i oboustranný oděv. Také podle materiálu volíme způsob zapravení švových záložek. Druh kapes a jejich zhotovování je u oboustranných oděvů složitější zvláště pak u oboustranných oděvů nepodšítych.

8.1 Podšité oděvy

Na rozdíl od klasického výrobku je zapravení oboustranného oděvu složitější. Klasický oděv se používá pouze z jedné strany, jeho vypracování tedy není tak náročné. K zakrytí vnitřního vypracování je možné použít běžné podšívkové materiály. I v případě, že je oděv z estetických důvodů podšit vrchovým materiálem, je technologické zpracování klasického výrobku takové, že nelze výrobek použít oboustranně. Podšívka klasického oděvu je řešena tak, aby zvyšovala jeho estetickou a funkční hodnotu. I v rámci fyziologie odívání je podšívka určena pro použití blíže k tělu. Podšívka oděvu by žádným způsobem neměla dráždit pokožku a omezovat pohyb těla. Z tohoto důvodu je zde vytvořená volnost ve formě záhybů a různých navolnění. Použití klasického oděvu z obou stran znemožňují i krajové podsádky a široké koncové záložky. Problém by způsobily i součásti oděvu umístěné mezi podšívkou a vrchovým materiálem, které jsou určeny ke tvarování oděvu a jejich tvar přesně odpovídá tvaru těla. Hlavně samotné podšívkoviny nejsou vhodné pro použití jako vrchový materiál. Jsou více mačkové a jejich trvanlivostní vlastnosti jsou všeobecně nižší. Druh podšívky se vybírá s ohledem na vrchový materiál a druh výrobku.

Oboustranné oděvy musíme zhotovovat z větší promyšleností. Základní textilní materiály pro hotovení oboustranného podšitého oděvu musíme volit tak, aby je bylo možné použít jako vrchové. U podšitého oboustranného oděvu můžeme volit i materiály jednolící. Důležité jsou fyziologické a užitné vlastnosti. Obě strany výrobku jsou vlastně dva samostatné modely speciální technologií spojené k sobě. U těchto oděvů nemohou být uplatněny krajové podsádky, u koncových záložek nejsou zhotoveny záhyby. Po předstíhání předního kraje není vytvořen u hrany výpustek z vrchového dílu, ale šev musí být umístěn přímo ve hraně. Kapsy oboustranného oděvu podšitého adekvátním materiálem můžeme zhotovovat klasickou technologií. Také způsob zapravování švových záložek je snazší než u oboustranných oděvů nepodšitých. Veškeré vypracování je mezi vrchovými materiály a švové záložky tedy není třeba obnitkovávat. Oboustranný oděv podšitý nám také umožňuje použití výplňkového materiálu k zateplení oděvu. Způsob zhotovování podšitého oboustranného oděvu a klasického se liší

způsobem podšívání a druhem materiálu, kterým oděv podšíváme. Technologický postup je velice odlišný.

8.2. Nepodšité oděvy

Rozdíl mezi klasickým nepodšitým oděvem a oboustranným nepodšitým oděvem spočívá hlavně v zapravení švových záložek a technologii kapes. Dbát musíme také na zpravování předních krajů, všívání límců a způsobu zapínání.

U klasického nepodšitého oděvu jsou zapraveny švové a koncové záložky mnoha způsoby: obnitkováním, obrubovacími, lemovacími, přeplátovanými a hřbetovými švy. Důležitý je výběr materiálu, jeho rubní strana musí splňovat mnoho kritérií, obzvlášť pokud je v přímém kontaktu s pokožkou. Požadovanými vlastnostmi jsou estetické, trvanlivostní, fyziologické vlastnosti a také možnosti údržby. Při zpravování průkrčníkové oblasti se u klasického oděvu nabízí škála možností: rozhalenka, různé druhy límců, stojáčků, fazón, nebo zapravení podsádkou či kosmým proužkem, olemováním, obrubovacím švem. I při výběru zapravení předních krajů a způsobu zapínání je více možností než u oboustranného oděvu.

Nepodšitý oboustranný oděv musí být zhotoven z oboustranného materiálu bez ozdobných prvků, které by při obrácení výrobku dráždily pokožku. Velice vhodné jsou také materiály s netřepivým okrajem. U těchto materiálů můžeme použít jednoduchý přeplátovaný šev. Dnešní móda nám však nabízí použít na jednoduchý přeplátovaný šev i třepivé materiály, jejichž vytřepené okraje jsou zároveň zdobícím prvkem. Další používané švy jsou zakládané přeplátované, lemovací, dvojité hřbetové nebo jednoduché hřbetové, které jsou následně zapraveny kosmým proužkem či jiným materiálem. Používají se i speciální švy vytvořené na vícenitných strojích, které v jedné operaci spojí díly a zároveň zapraví jejich švové záložky.

Kapsy oboustranných oděvů nepodšitých musíme volit promyšleně se zapravením všech podsádek a kapsových váčků. Mezi nejjednodušší kapsy pro nepodšitý oboustranný oděv patří kapsy nakládané. Kapsy by měly být funkční z obou stran. U prostřížených kapes musíme zvážit použití kapsových váčků a jejich následné zapravení z druhé strany. Podlepení dílu v místě kapsového průřezu nepřichází v úvahu. Lepení a různé výztužné vložky se u oboustranných

oděvů používají minimálně. Zpevnění pomocí lepení je možné pouze u podlepování lišt na kapsu, nakládaných kapes či dvojitého límce. Vzhledem k tomu, že nemůžeme použít ani výplňkový materiál zajišťujeme hřejivost pouze silnějším materiálem: kožešinou, vlněným materiálem, plsti, apod.. Při předšívání předních krajů podsádkou se nám po otočení oděvu stává z podsádky zdobící lišta kolem zdrhovadla či zpevnění přední krajů pro zapínání na knoflíky. U fazóny nesmíme zažehlovat přehyb, musíme myslet že oděv je oboustranný a fazónový límec se bude otáčet. U těžko zpracovatelných materiálů můžeme vyšít na klopu díрку a na díl našít dva proti sobě ležící knoflíky. Fazónový límec se pomocí dírky a knoflíku připne na danou stranu a klopa či šálový límec nám tak neodstává. Zapínání oboustranného oděvu nepodšitého je stejné jako u oboustranného oděvu podšitého. Koncové okraje se zapravují obrubovacím švem nebo lemováním.

9. Závěr

Tématem této bakalářské práce je analýza oboustranných oděvů z hlediska technologického zpracování. Oboustranné oděvy jsou vyráběny pouze krátkou dobu a jejich způsob vyrábění se stále zdokonaluje. Vyrábí se dokonalejší drobná technická příprava, materiály, stroje. Mezi nejvyhledávanější druh oboustranného oděvu patří vesty a bundy. Oděv jako každodenní součást člověka musí splňovat mnoho požadavků, které na ně nositel klade. Oboustranný oděv je velice vhodný pro náročné zákazníky. Využití oděvu z obou stran je praktické, módní a dodnes nepříliš obvyklé.

Úvodní část práce se zabývá vývojem oděvu od nejstarších dob až po současnost a historií oboustranného oděvu. V této části je také vysvětlen pojem oboustranný oděv a jeho využití.

Oděvními materiály se zabývá další část práce. Zahrnuje analýzu vybraných oděvních materiálů a jejich rozbor. Je zde také uvedeno jak materiály vybírat s ohledem na jejich estetické a fyziologické vlastnosti. Obsažen je i soubor textilní a technické oděvní přípravy vhodné pro použití u oboustranných výrobků.

V technologické části je řešena problematika zhotovování oboustranných oděvů a zapravování švových záložek. Na příkladu oboustranné bundy a oboustranného kabátu je znázorněna technologie zpracování podšitého a nepodšitého oboustranného oděvu. Dámská bunda je řešená ze dvou materiálů kontrastní barvy. Jedná se tedy o oboustranný výrobek podšitý. Jarní plášť je z materiálu dubl a je řešen jako nepodšitý. Technologie zpracování je diametrálně odlišná. Způsoby zapravení musí odpovídat výslednému efektu. V práci je provedena analýza technologického zpracování, která je pro lepší představu doplněna řezy operací.

V přílohové části jsou doplňující informace jak k technologii vypracování, tak i názorné příklady určitých prvků.

Závěr práce vyhodnocuje technologické zpracování klasického a oboustranného oděvu. Obsahuje důvody proč některé klasické výrobky nelze vyrobit a jaké výplňkové či výztužné vložky nelze použít. Jaké doplňky nám nabízí dnešní trh v oblasti výroby oboustranných oděvů a naopak které dnešní trh nedodává. Je zde uveden i rozdíl ve zhotovování kapes výrobků klasických a oboustranných.

10. Seznam použité literatury

Dosedělová, I., Smékalová M.: Výroba konfekčních oděvů, Liberec 2005

Reháková, O., Horná, M.: Technoogie, Alfa 1987

Pařilová, H.: Textilní zbožíznalství, Liberec 1997

Militký, J.: Textilní vlákna, Liberec 2002, 2007

[1] http://www.kupr.cz/produkty.phtml?cat_id=14

[2] <http://obleceni.megapark.cz/reflexni-oboustranna-bunda-pilot/>

[3] <http://ostatni.bazos.cz/inzerat/562757/Panska-zimni-bunda-oboustranna.php>

[4] <http://www.militaryrange.com/zbozi/1752-oboustranna-bunda-wh-sumpftarn>

[5] www.bauinvest.cz/data/katalog_Sols_2006_CZ.pdf

[6] <http://www.bonprix.cz/bc/urodziny/do+1000+k%C4%8D/cat6.15.547.html;jsessionid=67A39316BA45C42F89ACBAC28A6D8612>

[7] <http://kwalik.webgarden.cz/obleceni-pro-deti>

[8] <http://www.emanuela.cz/trojuhelnicky/trojuhelnicky-sielei-db01-zluto-zelenkave-oboustranne>

[9] www.magnet-bp.cz

11.Seznam příloh

Příloha č.1 - Historie oděvu

Příloha č.2 – Dnešní oboustranné oděvy

Příloha č.3 – Vzorky materiálů

Příloha č.4 – Soupis operací dámské oboustranné bundy

Příloha č.5 - Soupis operací dámského oboustranného kabátu

Příloha č.6– Vzorník průkrčníkové oblasti

Příloha č. 7 – Vzorník kapsy

Příloha č.1- Historie oděvu

Pravěk

Je nejdelším obdobím lidských dějin. Kultura a vývoj celé společnosti byl závislý na druhu přírodního prostředí a na vyspělosti lidského myšlení. Pravěký oděv lze těžko konkrétně popsat, částečnou představu si lze vybavit jen podle nástěnných kreseb a vykopávek. Prvotní důvod vzniku odívání byla ochrana před povětrnostními vlivy. Stejně jako zvířata se chrání svojí kůží a srstí, tak i lidé v pravěku začali používat tyto materiály pro ochranu těla. Oděv se postupně začal odlišovat podle postavení, věku, pohlaví atd...

Starověk (3000 př.n.l. –70 n.l.)

EGYPT (3000 – 500 př.n.l.)

Egyptská kultura byla velmi vyspělá. Od nejstarších dob se setkáváme s technickou dokonalostí, přesně propočteným střihem, vypracovaností, dokonalou tkaninou a originálním výtvarným zpracováním. Tvoří základ košilových oděvů. Oděv podporuje přirozené proporce těla. Základem mužského oděvu byla bederní rouška. Díky způsobu upevnění, zavázání, délce roušky a ozdob se odlišovali jednotliví příslušníci kast. Ženský oděv tvoří těsně přiléhající oděv zvaný kalaris někdy i rozdělený na živůtek a sukni. Stejně jako u mužů i u žen záleželo na postavení. Urozené ženy nosily kalaris dlouhý až ke kotníkům, pracující jen ke kolenům. Postavení ve společnosti se zdůrazňovalo také líčením, ozdobami, parukou, obuví.

ŘECKO (700 – 150 př.n.l.)

Vyspělý stát s otrokářskou demokracií. Ideál lidského těla je zobrazován v sochařství a malířství. Vyrovnanost těla a duše je symbolem krásy. Oděv byl ovinovací, tvořilo ho několik obdélníkových kusů látky, které se ovinovaly kolem těla. Mužský oděv se nazýval chiton , v pase byl přepásaný a na rameni sepnutý sponou. Přes chiton se oblékal plášť zvaný chlamys, nebo delší obdoba zvaná himation. I pro ženy byl základní oděv chiton. Od mužského se lišil délkou. Také svrchní oděv se nazýval himation. Důležitá byla i úprava hlavy. Ženy si vlasy

splétaly do složitých uzlů zdobené čelenkami a stužkami. Muži nosili krátké vlasy. Existovalo několik druhů obuvi podle účelu použití.

ŘÍM (700 – 70 př.n.l.)

Oděv vychází z řeckého, byl však bohatší a nákladnější. Základní mužský oděv tvořila tunika, což byla košile bez rukávů. Přes ní se oblékalo roucho – tóga. Mladší muži nosili kratší pláštík lacernu. Ženský oděv tvořila tunika – intima, která sahala ke kotníkům. Přes ní ženy z vyšší společnosti oblékaly stolu – druh široké sukně z jemného plátna sepnuté na prsou. Svobodné ženy pak nosily plášť zvaný palla. Zdobení bylo podobné jako v Řecku.

Středověk (300- 1400 n.l.)

ROMÁNSKÉ OBDOBÍ (800 – 1200 n.l.)

Základní typ oděvu tvořila jednoduchá přepásaná tunika košilového střihu, která se oblékala přes hlavu a sloužila jako univerzální mužský i ženský oděv. Pod tuto košili se oblékala ještě jedna košile spodní, která mohla sloužit také jako oděv noční. Svůj oděv doplňovali muži i ženy dlouhým pláštěm. Vdané ženy nosily hlavy zakryté šátkem nebo závojem. Šátek obepínal hlavu a kryl i krk. Svobodné ženy používaly pouze ozdoby do vlasů – obroučky, čelenky. Obuv se zhotovovala doma- šité boty ke kotníkům.

GOTIKA(1200 – 1480 n.l.)

Gotický sloh se projevoval nejen v odívání ale především v architektuře. Cílem bylo přiblížit se bohu. Silueta této doby byla tudíž štíhlá, protáhlá. Gotika se dále dělí na rannou a pozdní.

Ranná gotika

Mužský oděv tvoří košilová suknice ke kolenům a úzké přiléhavé punčochové nohavice. Vrchním oděvem se stal kabátec, který se postupem doby zkracoval až byl ve 14.sto. po pás. Ženský oděv byl i nadále spodní a vrchní. Spodní splýval až na zem s úzkými rukávy. Svrchní oděv tvořil řasnatý plášť. Součástí oděvu u vdaných žen se stává špičatý klobouk nebo rouška přes vlasy. Ženy i muži nosili

zvonkové ozdoby na opascích, ženy na výstřihu. Doplnkem se stává tzv. kapsář, pověšený na opasku.

Pozdní gotika

Mužský oděv je doplněn úzkým kabátkem jehož rukávy byly zvonovitě rozšířené, v polovině délky prostřižené pro vysunutí paže. Nohavice se nazývají miparty- neboli dělené. Každou nohavici měly v jiné barvě. Ženský oděv pomocí zásevků více kopíruje postavu. Svrchní bezrukávový šat s hlubokými průramky se nazývá syr kotte. U bot se objevují dlouhé špičky, které se musely přivazovat ke kotníkům.. Ženy nosily vysoké čepce zvané hennin.

Novověk

RENESSANCE (1480 – 1640n.l.)

Základ mužského oděvu tvořil široký plášť zvaný šuba, který existoval v mnoha variantách, dále košile, kabátec s bohatě zdobenými rukávy a úzké přiléhavé nohavice v délce po kolena, které se v průběhu 16. století spojily do tvaru dnešních kalhot. Doplněovaly je punčochy, připevňované pomocí podvazků. Ženy oblékaly přestřižené šaty tvořené úzkým živůtkem a bohatě nabíranou sukní mnohdy prodlouženou do vlečky. Přes ramena přehazovaly ženy kolárek, velký límec kryjící ramena a dekolt.

BAROKO (1640 – 1730n.l.)

Oděv se plně přizpůsoboval ideálům baroka. Přirozená silueta zvýrazňovala plné tvary a vyžádala si i nové oděvní materiály. Ženský oděv se skládal z živůtku s velkým výstřihem a nabíranou sukní. Přirozená silueta se v průběhu 17. století změnila. Živůtek byl vyztužen šněrovačkou, která stahovala pás do módní štíhlosti. Mužský oděv nesl znaky až zženštilé. Poprvé se na kabátci objevily kapsy. Rukávy byly přehrnuté do manžet. Aby byl kabátec pohodlný i pro jezdce, měl vzadu rozparek zapínaný na knoflíky. Košile zdobily bohaté krajkové manžety, límec s nákrčníkem a žabó (zřasená krajková ozdoba pod krkem). Otevřené přední díly kabátu odkrývaly vestu, ta sahala ke kolenům a zakrývala

tak úzké kalhoty. Kalhoty sahaly ke kolenům a doplňovaly je punčochy pastelových barev. Charakteristickým znakem mužské módy se stala paruka.

ROKOKO(1730 – 1800 n.l.)

Dostal název podle pokroucené mušle „rocaille“. Charakteristickým znakem se stala neúměrnost, protože byla porušena míra přirozených proporci lidského těla.. Mužský oděv se od barokního příliš neliší. Změny se týkají hlavně zdobení. Ženský oděv je velice zdobený, sukně se pomocí krinolíny velice rozšířila. Živůtek se ještě více stahoval až do nepřirozených rozměrů. Součástí zůstávají paruky, jak pro ženy tak pro muže..

EMPÍR (1804 – 1815n.l.)

Nový směr se úplně odlišoval od rokokové sevřené siluety. Návrat k antickým ideálům, především ženský oděv. Pasová linie se posunula nahoru, lehké látky, volnější střih bez výztuží. Mužský oděv se stává zcela racionální a praktický. Základem byl frak. Přiléhavé kalhoty doplňovala vesta a vázanka. Pokrývkou hlavy se stávají klobouky, cylindr.

ROMANTISMUS (1820 – 1835 n.l.)

Měšťanský způsob života. Mužským oděvem zůstává frak a dlouhé kalhoty pantaloны. Dále to byla košile a kabáty různých druhů a názvů – redingot, carrik, tweed. U ženského oděvu se vrací linie pasu na přirozené místo. Úzký pas kontrastoval s širokými rukávy a širokou sukní. Ženské vlasy se stáčely do pletenců, nebo padaly po stranách v nakadeřených loknách.

DRUHÉ ROKOKO (1835 - .1870n.l.)

Nechává se inspirovat rokokovou krinolínou. Změna je však v umístění rozšířené části. Vzniká tzv. „honzík“ vystouplá a velice zdůrazněná zadní část sukně. Živůtek s rukávy je upnutý. U mužského oděvu se objevuje kabát bez frakových šosů. Mužský oděv se vyvíjel bez módních zvrátů, byl praktický. Doplňky kravata, vycházková hůlka, buřinka.

SECESE(1870 – 1905 n.l.)

Ženský oděv se zjednodušil opustil od podpěr a vycpávek. Květinové vzory , zdobené krajkami, aplikacemi, peřím, kožešinou. Sukně mají zvonový střih, korzet se prodloužil na boky. Oděv se odlišuje podle použití, večerní velký dekolt, krajky, stuhy. Mužský oděv má celou škálu plášťů, kožichů. Objevují se obleky. Hladké účesy s pěšinkou.

MÓDA 20.STOL.

Je velice rozmanitá a velice rychle se mění. Móda 20.stol. se dělí 20léta, 30léta,, 40léta,50 léta, 60léta,70 léta . Objevuje se několik předních návrhářů, kterými se řídí móda dané doby. Chanel, Poiret, Dior,... Módními ikonami se stávají také slavní lidé, zpěváci, manekýny, herci a další. Objevuje se několik siluet podobná písmenkům X, A, H..

Příloha č.2 – Dnešní oboustranné oděvy

obr.1 Oboustranná reflexní vesta REVESBY [1]

Oboustranná zatepelná reflexní vesta, výstražný oděv s vysokou viditelností

obr. 7 Oboustranná vesta [1]

-materiál bavlna- polyester

Obr.2 Reflexní oboustranná bunda Pilot, bavlna/polyester[2]

Oboustranná pilotka, má dvojí funkci. Dá se použít jako oděv vysoké viditelnosti a zároveň jako oděv vycházkový

obr.3 Pánská černá/běžová oboustranná bunda zn. Marks&Spencer [3]

Vrchní černý díl - hebký, mikrovlákn. Se stojáčkem. Vpředu zapínání na zip. Vpředu dvě kapsy. Uvnitř běžová fleecová bunda. Vpředu dvě kapsy.

obr.4 Oboustranná bunda WH – splintertarn[4]

Materiál: 100 % bavlna, silný, pevný materiál, s kapucí na šňůrku, šňěrování v pase, šňěrování ve spodním lemu bundy, dvě velké kapsy s patkami na patentní knoflík, zapínání na knoflíky, s teplou vložkou

obr.9 Kalhoty oboustranné WH sumpftarn-bílá [4]

obr.5 NEPTUN 400 - oboustranná bunda, značky **SOL'S** [5]

PÁNSKÁ OBOUSTRANNÁ BUNDA DVOUBAREVNÁ – MIKROFLEECE

Složení: mikropolar fleece 100 % polyester, velká hustota s úpravou proti žmolkování

Microfleece - raglánové rukávy - kontrastní podšití a vrchní stehování -
oboustranné kapsy - hladké lemování vrchním stehem u švů a kapes

obr.6 Oboustranná bunda značky bonprix [6]

- 100% polyester, z jedné strany flisová a z druhé mikrovlákená,

obr.8 Oboustranný komplet [7]

obr 10 oboustranné plavky [8]

Výrobce: Sielei

Materiál: 80% polyamid, 20% elastan

obr.11 dámské oboustranné šaty [9]

Dodavatel: MAGNET Blanche Porte

Příloha č. 4 - Soupis operací dámské oboustranné bundy

Vybavování:

1. připravit povrchové díly oranžové varianty
2. připravit povrchové díly zelené varianty
3. připravit proužky vliselínu
4. připravit drobnou přípravu

Fixace:

5. podlepit lepícím proužkem místo průhmatu švové kapsy na PD oranžové varianty

Oranžová varianta oboustranné bundy:

Přední díl:

6. našít légu na přední kraj
7. rozžehli švové záložky našít légy
8. našít kapsové váčky na přinechanou podsádku předního dílu a bočního dílu v členicím švu
9. rozžehlit švové záložky kapsových váček a podsádky
10. našít boční dílek v návaznosti sešít kapsové váčky
11. nastříhnou švové záložky bočního dílku nad a pod kapesním otvorem
12. rozžehlit švové záložky členicého švu nad a pod kapesním otvorem, sežehlit kapesní váčky k přednímu kraji
13. vyšít uzávěrky z líce na členicím švu na začátku a na konci kapesního otvoru
14. vyžehlit PD s kapsami

Zadní díl:

15. sešít středový okraj ZD
16. rozžehlit švové záložky středového švu ruční žehličkou

Montáž:

17. sešít náramenicové okraje
18. rozžehlit šz náramenice

19. všít rukáv do otevřeného průramku
20. podžehlit rukávy
21. urovnat okraj rukávu lícem k líci v pokračování PD a ZD a sešít rukáv
v pokračování boční okraj
22. rozžehlit švové záložky rukávu a bočního švu
23. převrátit bundu

Kapuce:

24. všít členicí díl do kapuce
25. rozžehlit švové záložky kapuce
26. všít kapuci do průkrčníku
27. rozžehlit švové záložky všítí kapuce

Zelenkavá varianta dámské oboustranné bundy:

Přední díl:

28. sešít členicí okraje od náramenice k dolnímu kraji
29. rozžehlit švové záložky členicího švu
30. podehnout a prošít místo průhmatu na náložce nakládáné kapsy
31. vyžehlit náložku s podehnutím okrajů
32. našít nakládanou kapsu na PD v horním a dolním kraji
33. našít pomocně náložku na švovou záložku předního kraje a švovou
záložku bočního kraje
34. vyžehlit PD s nakládanou kapsou

Zadní díl:

35. sešít středový okraj ZD
36. rozžehlit švové záložky středového švu

Montáž:

37. sešít náramenicové okraje
38. rozžehlit šz náramenice
39. všít rukáv do otevřeného průramku
40. podžehlit rukávy
41. urovnat okraj rukávu lícem k líci v pokračování PD a ZD a sešít rukáv
v pokračování boční okraj

- 42. rozžehlit švové záložky rukávu a bočního švu
- 43. převrátit bundu

Kapuce:

- 37. všít členicí díl do kapuce
- 38. rozžehlit švové záložky kapuce
- 39. všít kapuci do průkrčníku
- 44. rozžehlit švové záložky všítí kapuce

Montáž zelené a oranžové varianty:

- 45. sešít rukávy v délce
- 46. rozžehlit švové záložky sešítí
- 47. sešít dolní okraje bundy v délce
- 48. rozžehlit švové záložky sešítí
- 49. sešít okraje kapuce
- 50. rozžehlit švové záložky
- 51. obrátit bundu na líc
- 52. sešít švové záložky průramkového okraje obou variant k sobě pomocí uzávěrek
- 53. sešít švové záložky průkrčníkového okraje obou variant k sobě pomocí uzávěrek
- 54. zažehlit dolní kraj bundy, kraj rukávů a kapuce
- 55. pošít rukávy v délce
- 56. všít zdrhovadlo do předního kraje
- 57. vyžehlit všítí zdrhovadla
- 58. urovnat přední kraje zelené a oranžové varianty (zdrhovadlo mezi díly)
na sebe prošíť přední kraj vedle zdrhovadla v pokračování po kapuci
kontrola prošíť: musí procházet po předních dílech z obou stran
- 59. prošíť bundu v délce po obvodě dle naznačení
- 60. prošíť kapuci v kraji
- 61. vyžehlit kraje

Dokončovací práce:

- 62. vyčistit výrobek od konce nití
- 63. vyžehlit celý výrobek

64. pověsit výrobek na ramínko

65. TK výrobku

Příloha č. 5 - Soupis operací dámské oboustranného kabátu

Vybavování:

1. připravit povrchové díly
2. připravit proužek vliselínu
3. připravit drobnou přípravu

Fixace:

4. podlepit lepícím proužkem lištu na kapsu

Přední díl:

- 5 sešít PD a boční dílek zámkovým přeplátovaným švem od průramku až k dolnímu okraji
6. vyžehlit členící šev předního dílu

Zadní díl:

7. sešít ZD a boční dílek zámkovým přeplátovaným švem od průramku až k dolnímu okraji
8. vyžehli členící šev zadního dílu

Montáž v bočních švech:

9. sešít zadní dílec a přední dílec v bočním švu od průramku až k dolnímu okraji
10. vyžehlit boční šev

Kapsy

11. podlepit podsádku na lištu
12. zažehlit lištu
13. předšít lištovou kapsu lištovou podsádkou a kosmým proužkem
14. prostříhnout a obrátit kapsu s vymnutím rožků na jednobarevnou stranu materiálu
15. odšít rožky u lištové kapsy
16. podehnout kosmý proužek
17. obnitkovat obrácené podsádky lišty ze tří stran
18. prošít lištovou kapsu ze čtyř stran

19. vyžehli lištovou kapsu
20. obnitkovat náložku na nakládanou kapsu ze tří stran
21. olemovat horní okraj náložky proužkem kůže
22. zažehlit kraje náložky ze tří stran
23. našít náložku na přední díl dle naznačení
24. vyžehlit nakládanou kapsu

Rukáv

25. sešít rukávové okraje na stroji se zakladačem a ramenovou základní deskou pro nasunutí rukávu
26. vyžehlit rukáv

Montáž

27. sešít náramenicové okraje hřbetovým švem
28. sežehlit švové záložky náramenic do zadního dílu
29. sešít švové okraje v zadní části šálového límce přeplátovaným švem
30. vyžehlit středový šev límce
31. všít límec do zadního průkrčníku hřbetovým švem
32. sežehlit švové záložky všítí límce do zadního dílu
33. zapravit kosmým proužkem švové záložky náramenice a v pokračování švové záložky v zadním průkrčníku
34. olemovat přední kraj v pokračování šálový límec koženým proužkem
35. všít rukáv do průramku přeplátovaným zámkovým švem
36. vyžehlit přeplátovaný šev všítí rukávu
37. zažehlit podehnutí dolního kraje kabátu a rukávů
38. prošít dolní kraje rukávů a kabátku
39. vyžehlit dolní kraje
40. vyšít dírky na dírkovacím stroji dle naznačení na přední kraje

Dokončovací práce:

41. vyčistit výrobek od konce nití
42. vyžehlit celý výrobek
43. našít knoflíky na kabát dle naznačení
44. pověsit výrobek na ramínko
45. TK výrobku

